

Opdagende skrivning i 1. klasse

- Med billede og skrift...

Professionsessay i Dansk 1.-6. klasse, skriftsprogstilegnelse

Af Lisa M. V. Kristensen, januar 2022

Indholdsfortegnelse

• Indledning.....	3
• Undersøgelsesspørgsmålets relevans	
- For folkeskolen og danskfaget.....	4
• Teori:	
- Opdagende skrivning.....	5
- Observation.....	7
• Refleksioner over min undersøgelse:	
- Undersøgelsens udformning.....	8
- Udførelse af min undersøgelse i praksis – Analyse.....	8
• Evaluering af undersøgelsen	
- Hvad gik godt.....	12
- Hvad kunne have været bedre.....	13
• Konklusion (DIGI-talk).....	13
• Litteraturliste.....	14
• Bilag	
- Bilag 1: Observationsskema.....	15
- Bilag 2: Viggas tegneserie.....	18
- Bilag 3: Mathias' tegneserie.....	19
- Bilag 4: Emilies tegneserie.....	20
- Bilag 5: Elnas tegneserie.....	21

Indledning

Det første, man forventer af og forbinder med børns skolestart, er ofte, at nu skal de lære at læse og skrive – og hvordan kommer man så bedst i mål med denne store opgave?

Forskning viser, at børns forudsætninger for at lære at læse og skrive blandt andet er bestemt af familiernes socioøkonomiske lag, og barnets muligheder for at tilegne sig literacy allerede i førskolealderen, ligesom barnets tidlige interesse i bøger og tekst mindsker risikoen for, at det får læsevanskeligheder i de første skoleår (Elbro, 2014)

Børnenes bogstavkendskab og deres bevidsthed om sproglyde er nogle af de væsentligste forudsætninger for at komme godt i gang med læsningen, og det er derfor en fordel, hvis de hurtigt bliver opmærksomme på de lyde, bogstaverne repræsenterer. Flere forsøg peger på, at leg med bogstaver og sproglyde i børnehaveklassen er befordrende for elevernes skriftsproglige udvikling, også - eller måske især - for de grupper, der er i risiko for at få store læsevanskeligheder (Elbro, 2014, s. 113-117)

Den amerikanske forsker Carol Chomsky konkluderede ud fra sine undersøgelser af børns uformelle tilegnelse af skriftsprogets kode i førskolealderen, at børn er klar til at skrive, før de er klar til at læse. Derfor anbefaler hun, at man tager afsæt i skrivningen i stedet for læsningen, da det for barnet er en lettere vej ind i skriftsproget. Heraf udspringer metoden ”Opdagende skrivning” (Korsgaard, Vitger, & Hannibal, 2010).

Jeg vil rigtig gerne blive klogere på den opdagende skrivning, der i høj grad arbejder med netop børnenes bevidsthed om sprogets og bogstavernes lyde. Jeg har derfor valgt at lave min undersøgelse med henblik på at besvare spørgsmålet:

Hvordan kan man planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle et forløb i indskoling, hvor eleverne producerer tekster med billede og skrift for at styrke en skriftsproglig udvikling?

Undersøgelsesspørgsmålets relevans

For folkeskolen og danskfaget

Folkeskolens formål er først og fremmest at give eleverne kundskaber og færdigheder, der forbereder dem til videre uddannelse (Undervisningsministeriet, 2021), og her må man sige, at det at lære at læse og skrive er helt centralt og afgørende for den videre uddannelse. Da man også ved, at det har stor betydning for børns lyst til at gå i skole, om de synes, det er nemt eller svært at lære at læse (Elbro, 2014, s. 184), er det vigtigt at give dem de bedste forudsætninger for at komme godt fra start – og her taler resultaterne af de forsøg, der er lavet med opdagende skrivning i børnehaveklassen på Søholmskolen, for, at opdagende skrivning kan bidrage positivt til elevernes skriftsproglige udvikling (Korsgaard, Vitger, & Hannibal, 2019, s. 55-56).

Der står også i formålet, at folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst med henblik på, at eleverne får tillid til egne muligheder. Den opdagende skrivning er netop en arbejdsmetode, der tager udgangspunkt i, at børnene faktisk kan skrive, og hvor de ud fra en fælles oplevelse selv skal fordybe sig i arbejdet med bogstaver og ordlyde.

Gennem deres arbejde og udviklingen fra gang til gang bekræftes børnene i, at de selv er i stand til at kommunikere noget ud til andre (Korsgaard, Vitger, & Hannibal, 2019).

Under danskfagets formål stk. 2 står der, at *"eleverne skal... styrke deres beherskelse af sproget og fremme deres lyst til at bruge sproget personligt og alsidigt i samspil med andre"*, ligesom de skal *"udvikle deres udtryks- og læseglæde"* (Undervisningsministeriet, 2021). Ved at arbejde med bogstaverne og de enkelte sproglyde med det udgangspunkt, at børn kan skrive, styrker man ikke bare beherskelsen af skriftsproget, man viser også at skrift og sprog kan bruges til at fortælle noget og til at kommunikere noget ud til andre. Det, at børnene tidligt arbejder med at skabe sine egne tekster, gør arbejdet mere vedkommende, fordi der arbejdes med ord, barnet kender og har brug for at udtrykke, hvilket kan være med til at øge motivationen og dermed lysten til at lære at læse og udtrykke sig (Elbro, 2014).

Når man ser på fagets Fælles Mål giver opdagende skrivning god mening. Den arbejdsform, der bruges i opdagende skrivning, hvor eleverne med udgangspunkt i en fælles oplevelse tegner fire billeder og skriver tekst til disse, giver en god forberedelse til flere af de færdigheder, eleverne skal besidde efter 2. klasse. I fortolkningsdelen, står der bl.a., at:

”eleven kan lege med sprog, billeder og fortælling... kan følge forløbet i en fortælling... har viden om begyndelse, midte og slutning... kan udpege centrale elementer” (Undervisningsministeriet, 2021)

I den opdagende skrivning skal eleverne tage stilling til, hvilke fire episoder fra en oplevelse, de vil gengive i deres tegneserie - de udvælger altså det, der for dem er oplevelsens centrale elementer og sætter dem op i kronologisk rækkefølge efter oplevelsens forløb, ligesom de leger med sprog, billeder og fortælling. I skriftlig fremstilling skal eleverne efter 2. klasse kunne udarbejde enkle tekster med billeder og skrift, hvilket netop er det, man tager hul på med opdagende skrivning. Eleverne skal også kunne stave og læse lette lydrette ord og have viden om bogstav- lydforbindelse (Undervisningsministeriet, 2021). Jeg tænker derfor, at den opdagende skrivning må være god som forberedelse til at opfylde kompetenceområderne indenfor læsning/afkodning samt fremstilling efter 2. klassetrin.

Teori

Opdagende skrivning

Når børn starter i skole, opfatter ca. 90 % af børnene sig selv som skrivere, hvorimod kun 15% opfatter sig som læsere, og måske derfor er den opdagende skrivning, som tager udgangspunkt i at børn kan læse, spændende at se nærmere på.

Opdagende skrivning er en aktivitet, der kan bruges allerede i børnehaveklassen som en vej ind i skriftsproget. Det at skrive henviser ikke til korrekt skriftsprog og stavning, men snarere til at formidle et budskab gennem tekst med opmærksomhed på at alle tekster kan læses eller oversættes og har en afsender, en modtager og et budskab. I opdagende skrivning er der ikke noget, der hedder rigtigt eller forkert, da det kan være ødelæggende for det billede, barnet har af sig selv som skriver og dermed stoppe den udvikling, der er i gang – og det er derfor vigtigt at alle voksne med tilknytning til børnene er indforståede med dette. I stedet bruger man betegnelserne ”børneskrivning” og ”voksenskrivning” (Korsgaard, Vitger, & Hannibal, 2019).

I indskolingen er det vigtigt, at der bygges videre på de skriftsproglige erfaringer, som børnene hver især kommer med – og skriveprocessen er vigtig, fordi den giver den voksne et godt indblik i børnenes skrivestrategier, og fordi barnet er aktivt både sprogligt, motorisk og emotionelt, når der arbejdes med skrivning. Opdagende stavning giver børnene mulighed for på egen hånd at udforske

forbindelsen mellem lyde og bogstaver og opbygge sit eget system, som efterhånden vil nærme sig den konventionelle skrivning. At lære at stave er en proces, hvor man gradvist får en forståelse for hvordan skriften er konstrueret, og ved at lade børnene skrive frit uden at tænke på ”rigtigt” eller ”forkert”, kan børnene selv, på det udviklingstrin de befinder sig, opstille og afprøve hypoteser, der kan lede til en forståelse af sproget. Hvis man modsat underviser i konventionelt skriftsprog og staveregler, er det kun de børn, der er nået til det sted i deres udvikling, der kan bruge den nye viden. Forskning har også vist, at den første alfabetiske strategi, brugen af fonem-grafem-relationen, viser sig tidligere i børnenes egen skrivning end i læsning af billedbøger, hvor fokus mere ligger på selve fortællingen (Korsgaard, Vitger, & Hannibal, *Opdagende skrivning i teori*, 2010, s. 22-24).

Et forløb med opdagende skrivning kan forløbe som følger: Man starter med en fælles oplevelse, som børnene efterfølgende skal tegne og skrive om, så de hver især laver en lille tegneserie bestående af fire tegninger med tilhørende skrift. Hver tegning skal repræsentere et element fra den fælles oplevelse. Når børnene skal skrive til deres tegninger, er der ingen krav til det, de skriver. Det kan være alt fra skriblerier til hele ord, alt efter hvor de er i deres skriftsproglige udvikling. De opfordres til at undersøge lydene i de ord, de vil skrive, og forsøge at finde det bogstav, der bedst repræsenterer lyden, for på den måde opbygges der stille og roligt et større kendskab til bogstaverne og skriftens lydprincip, og børnene bliver i stand til at opfange og skrive flere og flere af ordenes lyde. Som hjælperedskab kan man bruge en papirstrimmel med alle bogstaverne i alfabetisk rækkefølge – man skriver både de store og de små bogstaver, da det er forskelligt, hvilke bogstaver børnene kender og dermed bruger (Korsgaard K., 2012).

Undervejs i processen støttes børnene af læreren eller de voksne, der deltager, ved at der opfordres til at lytte til ordet og skrive de lyde, barnet kan høre. En af præmisserne i opdagende skrivning er, at man ikke må presse børnene til at høre flere lyde, end dem de selv lægger mærke til. Man arbejder inden for barnets zone for nærmeste udvikling (Korsgaard, Vitger, & Hannibal, 2019, s. 51).

Når barnet har skrevet sin tekst, er det vigtigt, at man hjælper med at fastholde teksten - Især i starten hvor der måske kun skribles eller kendes ganske få bogstaver kan børnene have svært ved at genkalde sig, hvad de har skrevet. Det kan man gøre, ved at barnet læser sin tekst op, så den voksne kan skrive teksten med ”voksenskrift” nedenunder. Børnene får herefter mulighed for at sammenligne sin egen skrift med det, den voksne har skrevet, hvilket kan bidrage til børnenes nysgerrighed og lyst til at lære ”voksenskrivning”.

Børnenes tegneserier offentliggøres efterfølgende: Børnene læser dem højt for hinanden eller læreren, og de hænges op et synligt sted, hvor forældrene også har mulighed for at se dem. På den måde anerkendes de for deres arbejde og bekræftes i, at skrivning er kommunikativ (Korsgaard, Vitger, & Hannibal, 2019, s. 42)

Ved at analysere børnenes tekster, kan man danne sig et godt indtryk af, hvor langt de er i deres skriftsprogstilegnelse og hvordan skriveudviklingen forløber. Den opdagende skrivning er derfor et godt evalueringsredskab, som også kan bruges til tidligt at finde de elever, der måske har brug for ekstra støtte til at lære at læse og skrive (Korsgaard K.)

Observation

I store træk handler observation om, at man bruger forskellige sanser, hovedsageligt syns- og høresansen, til at indsamle indtryk af og information om, hvad der foregår i eksempelvis et klasseværelse i en undervisningssituation. Selvom observation som forskningsredskab bygger på objektiv indsamling af data/information fra en begivenhed, kan man derfor argumentere for, at en observation aldrig kan være objektiv. Det afhænger af hvad observatøren sanser og ser, set i lyset af noget denne kender fra tidligere – der vil derfor allerede være sket en fortolkning i det øjeblik, observatøren noterer en observation på sit papir (Gemeten & Bakke, 2014).

Man kan vælge at bruge observation, hvis man ønsker at skabe viden om, hvordan en adfærd eller handlinger udspiller sig i et miljø, der er naturligt for dem, man observerer – dvs. for eksempel i et klasselokale. Når man vil gennemføre en observation, skal man beslutte, hvordan det vil være mest effektivt at foretage den i forhold til, hvad man ønsker at undersøge – og om det evt. kan være en fordel at skifte mellem forskellige observationsformer. Observationen kan sammensættes af 4 ud af 8 elementer, der udgør formen for observationen: 1) skal observatøren være deltagende eller ikke-deltagende, 2) skal det være en synlig eller skjult observation, 3) skal observationen være ustruktureret (iagttagelse med åbne sanser) eller struktureret med et forudbestemt fokus, 4) skal observationen gennemføres på makro-niveau, dvs. en mere overordnet observation, hvor man ser på arbejdsgange, adfærd og betydning af dette, eller på micro-niveau, hvor man dykker mere ned i detaljer omkring non-verbal kommunikation og socialt samspil (Kaa Sunesen, 2020).

I forbindelse med min undersøgelse, vil jeg observere klassen i et par dansktimer forud for undersøgelsen for at komme lidt tættere på eleverne og danne mig et indtryk af klassens

skriftsproglige niveau, og hvordan klassen normalvis arbejder. Jeg vil bruge min observation til at udvælge enkelte elever, som jeg vil følge lidt tættere under min undersøgelse. Jeg vil senere anvende et par af elevernes tegneserier til at lave en analyse af deres skriftsproglige udvikling. (For observationsskema, se bilag 1).

Refleksioner over min undersøgelse

Undersøgelsens udformning

Jeg har lavet aftale med en lærer på en lille friskole om at lave min undersøgelse i en 1. klasse. Jeg har valgt at tage udgangspunkt i modellen for opdagende skrivning, beskrevet i mit teoriafsnit, hvor eleverne med udgangspunkt i oplevelser fra en temaug, ”Nej! Nu stiger kunsten”, skal lave en tegneserie med fire billeder og skrive tekst til hvert billede.

Til min undersøgelse medbringer jeg bogstavstrimler, som eleverne kan bruge, når de går på jagt efter lyde og bogstaver til deres tekster, og jeg har på forhånd lavet små foldebøger til eleverne, så deres tegneserie får karakter af at være en bog frem for bare et enkelt stykke papir.

Jeg er opmærksom på, at det er en 1. klasse og ikke en børnehaveklasse/0. klasse, så jeg tænker, at jeg kan forvente et lidt større bogstavkendskab og en lidt højere grad af skriftsproglig udvikling hos nogle af eleverne i forhold til de tekster og beskrivelser om opdagende skrivning, jeg har studeret.

I den læste litteratur har forsøgene været rettet mod en børnehaveklasse, der ikke på forhånd har modtaget undervisning i bogstaver, læsning og skrivning – i denne klasse er de allerede i gang med at arbejde med alle tre dele og kan derfor måske blive en smule forvirrede over at møde en anden tilgang til det.

Jeg har aftalt at lave undersøgelsen en dag, hvor læreren har klassen i 3 lektioner, da jeg tænker, at det giver en god ro, til at eleverne kan blive færdige med deres tegneserier, og det er muligt at nå rundt til alle.

Udførelse af min undersøgelse i praksis -Analyse

Der var desværre mandefald i klassen pga. sygdom, så der var kun syv friske elever, der deltog i min undersøgelse, og de fik lavet nogle fine tegneserier omhandlende den temaug om kunst, som de havde på skolen ugen før.

Vi startede med, at jeg fortalte dem om, hvad vi skulle lave, og spurgte ind til, hvad de havde oplevet i løbet af temaugen, så de alle havde nogle ideer til, hvad de ville tegne og skrive om.

Derefter valgte de en foldebog hver og fik udleveret en bogstavstrimmel, som de kunne bruge til hjælp. Der var lidt forvirring til at starte med, fordi de er vant til at få ordene skrevet på tavlen, så de kan se, hvordan de staves rigtigt – så jeg tror, de følte det en smule grænseoverskridende kun at skulle skrive det, de selv kunne komme frem til. Tre elever arbejdede meget selvstændigt med opgaven, mens tre andre havde brug for, at enten jeg eller klassens lærer hele tiden hjalp med at holde dem på sporet i deres søgen efter lyde og bogstaver. Den sidste elev var ikke meget for at deltage – ikke fordi det var svært for ham, men fordi det var noget nyt.

Det, at der var så mange syge, gjorde at jeg ikke kunne følge min plan fra observationen om, hvilke elever jeg ville følge – men jeg havde til gengæld god tid til at se og høre, hvordan de alle arbejdede med opgaven. Jeg har valgt nogle forskellige tegneserier ud til analyse:

Vigga arbejdede meget selvstændigt og koncentreret med sin tegneserie (bilag 2) og havde svært ved at tage sig tid til at holde frikvarter. I foldebogens skrivefelt har hun skrevet overskrifter i form af nogle forskellige kunstneres navne: ”KiM LASEN”, ”KiRSTEN HYTEMAJER”, ”ASGER JRON” og ”BUSTER LASEN”, samt en kategorisering af, hvad personerne repræsenterer: ”SANGE”, ”MAD”, TEGNiGN” og ”SKUSPiLLER”. Når man åbner foldebogen, er overskrifterne uddybet med titler eller ord, der understreger tegningernes indhold:

Titel på bog:

NEj! NU STiER KUNSTEN

LAVED AF ViGGA

Billede 1:

NATEN ER BLID

Billede 2:

SKÅNE ARMER OG MAD

SUPE

BOLE

KUKI

Billede 3:

KULE TEGNiGN

Billede 4:

JEPPE PÅ BJEVET

NiLE

MESTR ERIK

”HAR DU laGGT ERiK” (skrevet i taleboble)

Teksten fungerer primært som kommentarer til tegningerne og består af enkeltord, navne, titler, en kort helsætning (Natten er blid) samt en kort spørgende sætning (har du lagt Erik?).

Vigga skriver med overgangsskrift, hvor stort set alle lyde er repræsenteret og teksten er læselig og med tydelige mellemrum mellem ordene. Teksten er hovedsageligt skrevet med store bogstaver, bortset fra ”i”, som oftest skrives med lille bogstav. L, a og j er repræsenteret med både store og små bogstaver. De små hyppigt brugte ord som er, og, på, du, har og mad er skrevet med konventionel skrift ligesom flere andre lydrette ord i teksten er stavet korrekt. I de fleste tilfælde undlades dobbeltkonsonant- ”NATEN”, ”SUPE”, ”BOLE”, ”NILE” – hvilket tyder på, at hun endnu ikke er bekendt med reglen om dobbeltkonsonant efter en kort vokal. Alligevel skrives både Jeppe og skuespiller med dobbeltkonsonant, men det kan måske skyldes, at det er nogle ord, hun kender og har brugt flere gange. Det engelske/amerikanske ord cookie er skrevet i en fordansket udgave ”KUKI”, og ville nok ligeledes have været skrevet med dobbeltkonsonant, hvis hun havde kendt til reglen.

Mathias arbejdede selvstændigt med sin tegneserie (bilag 3) og var ret hurtigt færdig. Han ville desværre ikke tage imod udfordringen om at skrive noget mere til sine billeder. Jeg har sat hans sætninger op i nedenstående sætningsskema:

k	F	v	n	a	V	N	A
	Vi	MALET				KONDST	
	Vi	LAVET				MAD	
	Vi	TAgneT					
	Vi	HØRT					OMg KIM LASEN

Teksten er fire korte helsætninger bestående af det personlige pronomen ”vi” som thema og subjekt i sætningerne. Verballeddene, verberne, er skrevet i datid, som er den typiske fortælleform – dog ikke med korrekt datidsendelse. De to første sætninger har også et objekt, mens den sidste sætning sluttes med et adverbialled.

Teksten er skrevet med overgangsskrivning, hvor alle lyde er repræsenteret og teksten er læselig. Hyppige småord er stavet korrekt, og sætningerne bærer præg af, at han er blevet opmærksom på forskellige regler og principper i skriftsproget: Han ved, at der kan være stumme bogstaver i nogle

ord og har placeret et d i kunst i den første sætning, ligesom der har sneget sig et lille g ind i ”om Kim Larsen”. Han har skrevet ”TAgneT” med g og må altså være opmærksom på, at g kan udtales som en j-lyd. Teksten er primært skrevet med store bogstaver, dog er der ind imellem ord, hvor der eksperimenteres med små bogstaver også. Der laves som oftest bindestreger i mellemrummene mellem ordene, en gang er bindestregeren erstattet af en prik, og i sidste sætning er den delvist udeladt.

Emilie var en af de elever, der havde svært ved at arbejde med tegneserien selv og havde især til at starte med meget brug for støtte til at finde de forskellige lyde og bogstaver (se Emilies tegneserie i bilag 4). Alligevel virkede hun til at finde en vis ro i, at hun ”bare” skulle skrive det, hun selv kunne høre og glemme alt om, hvad der var rigtigt og forkert.

Emilie tekst består af enkelt ord og er koncentreret omkring fire kunstneres navne og en enkelt sangtitel:

KMLRSN – jUTLANiAjA (Kim Larsen, Jutlandia)

HYDMAiA (Hüttemeier)

BSDLDLSN (Buster Larsen)

ASGYiÅN (Asger Jorn)

Emilie skriver med semifonetisk skrift, og bruger især konsonanter, når hun skriver, men har også fat i vokalerne y, i, u, a og et enkelt å. Vokalerne benyttes i forbindelse med, at hun får støtte af en voksen, hvorimod hun primært bruger konsonanterne, når hun skriver selv. Hun viser flere steder, at hun har en fin begyndende forståelse for bogstav-/lydforbindelser, og der er både præsenteret forlyd, indlyd og udlyd i de fleste af ordene. Der skrives primært med store bogstaver på nær j og i, hvor der markeres med prik over bogstavet, og der skrives fra venstre mod højre uden mellemrum mellem for- og efternavne i kunstneres navne. Der opdeles dog med bindestreg mellem Kim Larsen og sangtitlen ”Jutlandia”.

Elna arbejdede meget selvstændigt med sin tegneserie (bilag 5). Hun skriver overgangsskrivning med små helsætninger, der alle er læselige med alle lyde repræsenteret og konventionel stavning af flere ord herunder hyppigt brugte småord. Herunder ses et sætningsskema med Elnas sætninger i tegneserien:

K	F	v	n	a	V	N	A
	Vi	MALeT					TiL PÅ FReDAg
	Vi	LAVeT				MAD	
	Vi	BAKTe				SJOKOLAJeSMOKAJeR	
	Vi	TAgNeT					TiL PÅ FReDAg
	Vi	HØRT					OM KiDMLASN

Generelt skriver hun med store bogstaver, men i, e og g skrives konsekvent med små bogstaver. Der laves bindestreger mellem alle ordene, bortset fra Kim Larsen, som er skrevet ud i et. Sætningernes verballed er skrevet i datid, dog ikke med den rigtige datidsendelse, og hun viser god fornemmelse for bogstav-lydforbindelserne – i ordet chokoladesmåkager, som hun har kastet sig ud i, har hun alle stavelserne med, og hun har stavet ordet efter de lyde, hun kan hører, hvilket afviger en smule fra konventionel stavning. Det første ”J” er skrevet spejlvendt. I ordet ”TAgNeT” kan man se, at hun er bevidst om, at g kan have en j-lyd, men det er stadig ikke noget, hun har helt styr på, da det samme gør sig gældende i det lange ord ”sjokolajesmokajer”, hvor hun vælger at bruge j i stedet for g i ”kager”. Der har også sneget sig et D ind i Kim Larsen, hvilket måske er et tegn på, at hun har opdaget, at der i nogle ord er et stumt d, men det kan også være, at hun ikke har helt styr på navnet, da det som det eneste heller ikke er opdelt med bindestreg imellem ”Kim” og ”Larsen”.

Evaluering af undersøgelsen

Hvad gik godt

Jeg synes generelt at min undersøgelse forløb godt, og eleverne var med på ideen og deltog på opgavens præmisser, selvom det var noget forskelligt fra deres normale arbejdsform. Eleverne fik lavet nogle fine tegneserier om deres temauge, som har givet et godt indblik i, hvor de hver især er i deres skriftsproglige udvikling – og sidst men ikke mindst, et indblik i hvor stor forskel, der er på eleverne i en 1. klasse... også selvom der kun var syv elever med til at lave opgaven.

Hvad kunne have været bedre

Jeg kunne godt efterfølgende have tænkt mig, at fokus ikke så meget havde ligget på de forskellige kunstneres navne, men mere på beskrivelsen af, hvad de lavede i temaugen, da jeg tænker, det kunne have fået flere til at forsøge sig med at skrive mere fortællende med små sætninger og almindelige ord.

Efter jeg havde været i klassen og lavet min undersøgelse, blev jeg opmærksom på, at det ikke var den mest optimale skrifttype, jeg havde valgt til bogstavstrimlerne, da der findes typer, der ligger tættere på håndskrift. Klassens lærer var dog meget begejstret for de bogstavstrimler, jeg havde med, og ville gerne have, at jeg sendte dem til hende efterfølgende, så hun kunne laminere dem til klassen – så nu har jeg rettet op på min fejl ved at sende dem til hende med en skrifttype, der ligger tættere op af håndskrift.

Der var en enkelt dreng i klassen, som ikke havde lyst til at deltage. Jeg ved fra min observation, at han er dygtig til at læse, så jeg tror ikke, det var fordi, det var svært for ham. Klassens lærer sagde, at han ikke er god til at skulle noget nyt, og jeg synes, det var svært at stille så meget op, når jeg ikke kender ham og kun var i klassen den ene dag. Efterfølgende har jeg dog tænkt en del over, hvordan det ville være klogt at gribe det an... Var det mon det at skulle tegne, han ikke ville? Kunne jeg have fået ham i gang, hvis han "bare" kunne skrive og springe tegningerne over? Eller ville han have været med, hvis han kunne have lavet det på computer i stedet for?

Konklusion (DIGI-talk)

Se min konklusion i min DIGI-Talk [her](#)

Litteraturliste

Bibliografi

- Elbro, C. (2014). *Læsning og læseundervisning*. Hans Reitzels Forlag .
- Gemeten, S., & Bakke, J. (2014). Observation: At indtage klasseværelset med sine egne sanser. I M. Brekke, & T. Tiller, *Læreren som forsker: Indføring i forskningsarbejde i skolen*. Aarhus : Klim.
- Kaa Sunesen, M. S. (2020). Sådan laver du observationer. I M. S. Kaa Sunesen, *Sådan laver du undersøgelser: Videnskabsteori, metode og analyse*. . Hans Reitzels Forlag.
- Korsgaard, K. A., Vitger , M., & Hannibal, S. (2010). Opdagende skrivning i teori. I K. A. Korsgaard, M. Vitger, & S. Hannibal, *Opdagende skrivning: en vej ind i læsningen*. Dansk lærerforening.
- Korsgaard, K. A., Vitger, M., & Hannibal, S. (2019). Opdagende skrivning i praksis. I K. A. Korsgaard, M. Vitger, & S. Hannibal, *Opdagende skrivning. En vej ind i læsningen*. Dansk lærerforeningens Forlag.
- Korsgaard, K. (30.. april 2012). *Opdagende skrivning*. Hentet fra YouTube:
<https://www.youtube.com/watch?v=P1WZg5ZI2UU>
- Korsgaard, K. (u.d.). *Opdagende skrivning i indskolingen*. Hentet fra Videnomlaesning.dk:
https://www.videnomlaesning.dk/media/1763/klara_korsgaard.pdf
- Undervisningsministeriet, B. o. (16. juni 2021). Hentet fra
<https://www.uvm.dk/folkeskolen/folkeskolens-maal-love-og-regler/om-folkeskolen-og-folkeskolens-formaal/folkeskolens-formaal>
- Undervisningsministeriet, B. o. (4.. november 2021). Dansk -Faghæfte 2019.

Bilag 1:

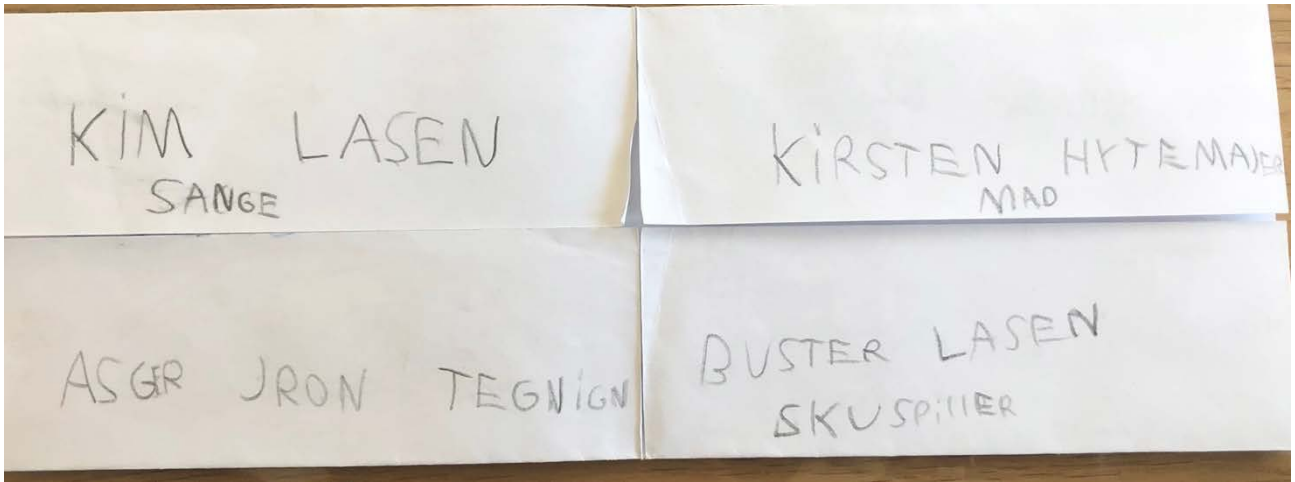
Dato: 17/2 2022 Klassetrin: 1. Klasse	Observationsskema
Antal elever:	11 elever
Observationstype:	Ikke deltagende, synlig, ustruktureret, makro-niveau.
Formål med observation:	At lære klassen at kende samt at udvælge et par elever, som jeg vil følge lidt tættere gennem min undersøgelse.
Hvad vil jeg vide noget om:	Arbejdsform, tilgang til skrivning og læsning, generelt skriftsprøgligt niveau.
Tidsrum for observation:	10.00 – 11.40
Hvad arbejder klassen med i dag:	<ol style="list-style-type: none"> 1. lektion: Computerrum, spil som passer til læsebogen (Ida og Emil) 2. lektion: Læsning, læsebog.
Bogstavkendskab:	Eleverne er generelt gode til at læse i læsebogen og vil gerne læse højt. Efter læsning af lektien, læser de den nye lektie op. Når de møder nye ord i teksten, skrives de op på tavlen. Bagefter siger de ordet, staver ordet, finder vokalerne og deler ordet i stavelser.
Hvordan arbejder klassen med bogstaver:	Ved læsning: lytter sig frem til lyde på forbogstaver.

Fokus på læsning - hvordan:	2. lektion: Der er en støttelærer i klassen, som tager tre elever med udenfor. En der har svært ved at sidde stille og to som har svært ved at læse.
Fokus på at skrive – hvordan:	Der hænger bogstav/billedkort i klasseværelset over tavlen, der er en plakat med store og små bogstaver. Forskellige A4 ark: Lydrette ord, udsagnsord, ord + billeder, tillægsord, navneord. Klassens skema hænger på væggen og består både af ord og billeder for de forskellige fag/aktiviteter.
Elever som jeg gerne vil følge nærmere:	
1. Elev:	Clara: Har lidt sværere ved at læse i læsebogen, men guides igennem med stavning og lyde for forbogstaver. (Jeg fandt efterfølgende ud af, at Clara ikke hører så godt og derfor bruger høreapparat og generelt har problemer med sit sprog)
2. Elev:	Søren, Vigga, Isabella: Dygtige læsere.

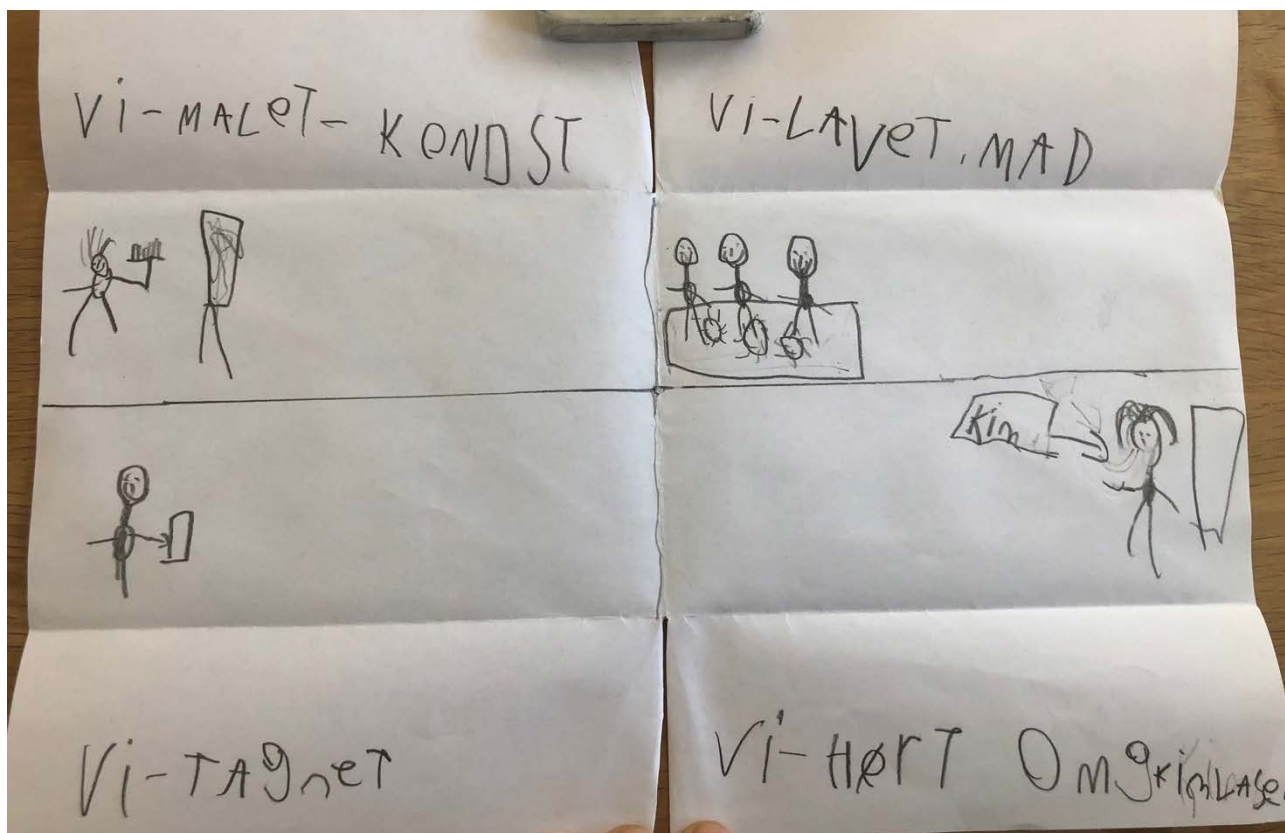

3. Elev:	
Andet:	Der var et par elever, der var fraværende pga. sygdom.

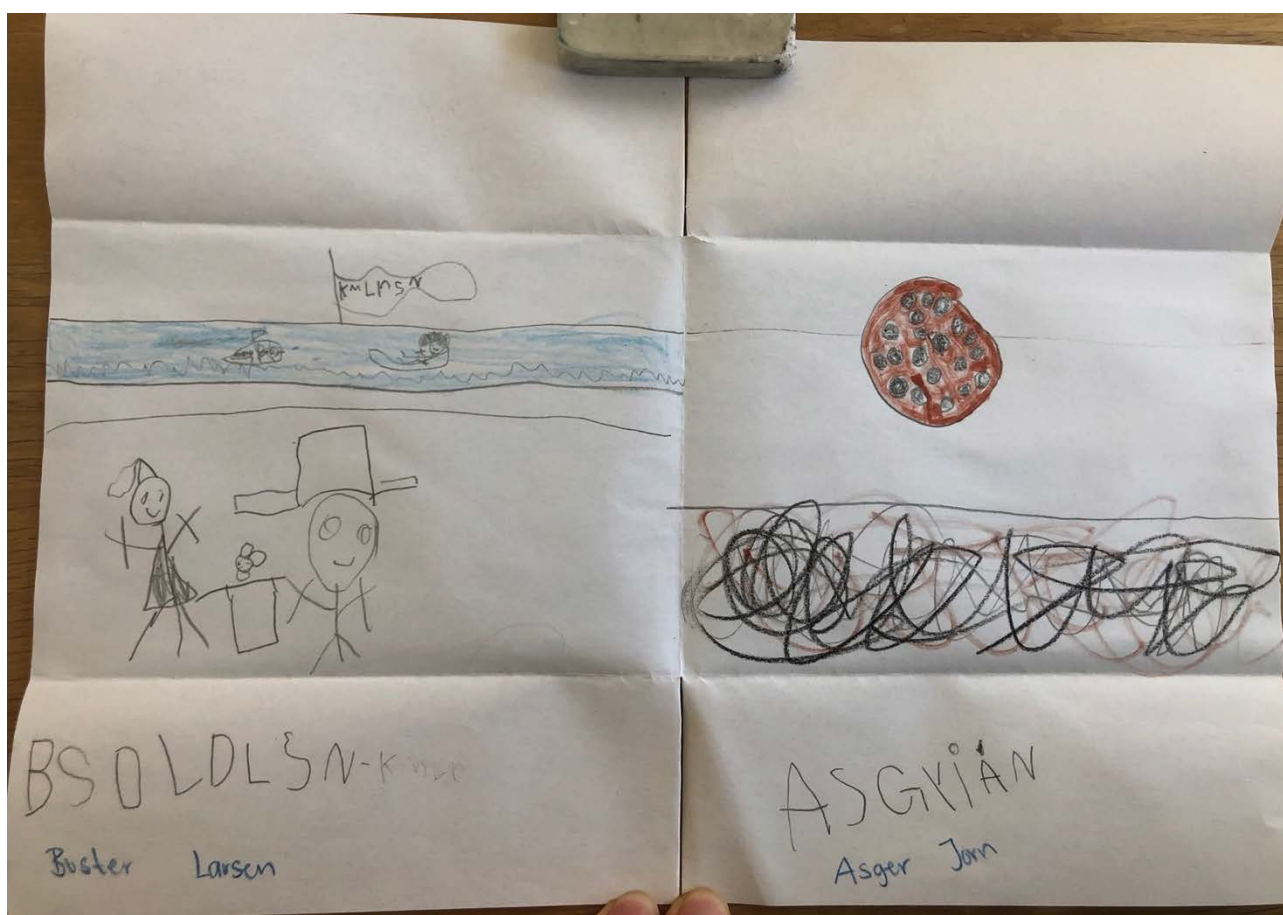
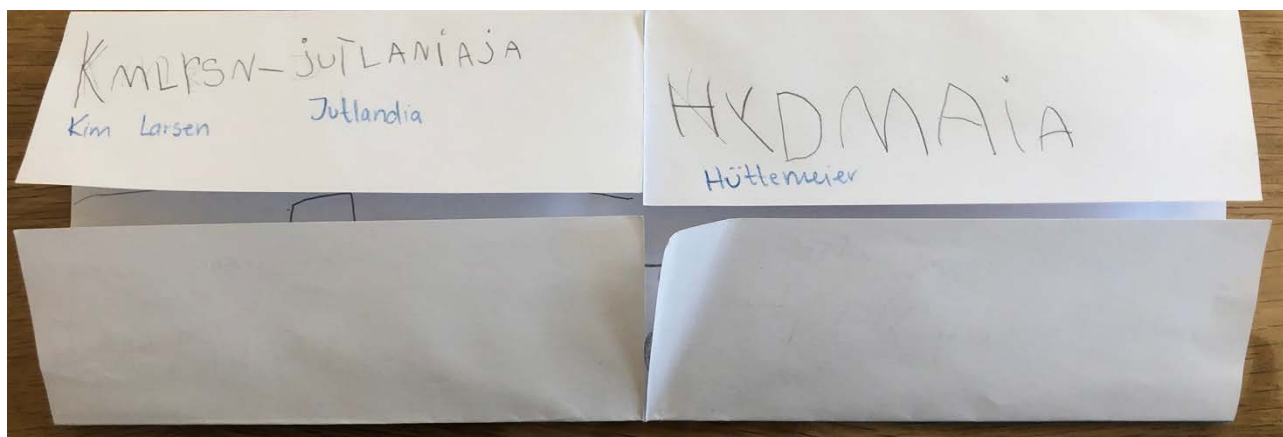
Bilag 2: Viggas tegneserie

Bilag 3: Mathias' tegneserie

Bilag 4: Emilies tegneserie

Bilag 5: Elnas tegneserie

